

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Studentimea și sportul

Cu prilejul emulației de Scrimă
de mâine.

È legea firii, că pomii, cari n'au căldură și îngrijire primărară, nu înfloresc și nu dau roade toamna.

La fel se întâmplă și cu tinerimea unei țări. Educația tinerimei este problema cea mai gîngășă și arzătoare azi, mai ales pentru noaua noastră alcătuire de stat, care are marea misiune istorică de a fi conducătorul și avangarda civilizației latine în Orient.

E adevăr etern: cuvântul e ca și sămînța bună. Semeni sămînța sănătoasă, răsare hoadă frumoasă și rodnică. Neamul românesc are virtuți alese. Acest neam pe vremuri însă n'a avut norocul să-și evedențieze calitățile și să scoată la suprafață tăria vigorilor sale etnice. Cronicarul Neculcea spunea cu drept cuvânt: „Poporul român n'a avut noroc în trecut”.

Astăzi însă, când norocul ne-a venit din belșug, trebuie să ne folosim de el cu multă înțelepciune și abnegațiune națională.

Menirea noastră e să cultivăm naționalismul altruist și curat. Politica pumnului e o politică de concepție medievală și o armă cu două tăișuri. Poporul, care și-a legat existența sa numai de forța brută a pumnului și n'a cultivat știința, arta și altruismul, a dispărut ca entitate etnică de pe fața pământului.

Câte odată și pumnul își are rostul său. Dar alături trebuiesc cultivate în chip armonios și celelalte facultăți fizice și intelectuale.

Armonizarea facultăților trupești cu cele sufletești a fost problema, care a frământat seria întreagă a generațiilor trecute, din cele mai vechi timpuri și astăzi, în generația actuală, se pune cu atât mai imperativ această educare a fizicului uman — alături de cultura sufletului și a minții.

Sparthanii azvârleau de pe muntele Thaygetos pe copii schilavi, cari nu ar fi fost mai târziu capabili de muncă. Noi Români însă nu ne putem îngădui acest lux păgân. Noi trebuie să punem în valoare orice vigoare națională, indiferent că pornește dintr'o umilită colibă sau dintr'un palat somptuos. Noi trebuie să facem educația necesară, — prin școli și căminuri gratuite chiar, — tuturor acelor tineri, ce mâine vor avea grandioasa menire de a ține o armă de ostaș în mâna lor.

Armata română, ca atare, este admirată de toate țările civilizate și culte, ca cea mai disciplinată și cea mai vitează azi, în acest timp, când curentul bolșevic înundă fără cruțare granițele țărilor europene.

Studentimea studioasă are astăzi o frumoasă menire: să întrecă prin aptitudinile sale fizice și intelectuale, însăși armata română, ca una, ce va fi conducătoarea de drept și fapt a acestei armate mâine și oțelită în trup și suflet să creeze curentul de purificare, înfrățire, validitate și înflorire al neamului românesc....

Sportul întărește nu numai mușchii, dar dă o elasticitate și înviorare și trupului și sufletului, mărind totodată curajul și încrederea în sine. Universitățile din străinătate pun mare preț pe această latură a educației. Bibliotecile superbe, sălile imense pentru sporturi, arenele splendide de joc și căminurile gratuite, constituiesc în alte țări elementul principal de îngrijire al educației tineretului fără deosebire de clase sociale.

La noi, durere, există cu totul o altă concepție despre importanța sporturilor. Universitatea din Cluj a făcut din a sa mare saia de gimnastică un necercetat muzeu, iar studentimea respirată ca făina orbului, fără căminuri suficiente, fără nici o sală de gimnastică și fără burse îndestulătoare colindă pe străzile orașului, uitându-se cu jale la sălile de gimnastică a minoritarilor, pline de lume și foarte cercetate.

Lacunele acestea își vor da roadele lor chiar și la emulația de scrimă și floretă, care va avea loc mâine aici în Cluj. Cu acest prilej minoritarii se vor ciocni cu mai multă șansă cu prea puținele elemente românești din Ardeal și rezultatul acestei emulații nu-mai măgulitor și glorioasă nu va putea fi pentru noi Români.

Ici colo, abia câte un izolat universitar poate prinde cumsecade floreta sau sabia în mână, iar codul de duel și regulile lui sunt noțiuni aproape necunoscute chiar și în rândurile suprapuse ale societății române.

Pentru întărirea afirmației mele aș putea enumera mai multe cazuri nostime, ridicole chiar. Nu de mult se bat reciproc într'un local public doi domni din elita Clujului. Bătăia aceasta ieșită din comun trebuia tranșată printr'o eșire la teren cu pistolul sau cu sabia. Ofența era gravă. Ce se întâmplă însă? Martorii nepricepuți hotărâsc, ca partidele să se bată cu ciomagul în separeul restaurantului New-York fără nici o asistență medicală. Un martor îmbolnăvindându-se întâmplător a fost înlocuit cu un altul mai iscusit și intervenția energică a acestui nou martor a schimbat în ultimul moment ciomagul în pistol.

Cum se va putea deci imprima spirital cavaleresc atât de necesar moravurilor noastre exotice de azi, cari uneori dela sabie și nu dela ciomag așteaptă o îndreptare? Unde este cavalerismul nostru strămoșesc și caracteristic ginții latine? Unde?...
Dr. Ion Giurgiu
advocat, fost deputat.

București.

advocat, fost deputat.

Criza de pâine

Țara românească, țară eminentă agricolă, infometează. Pâineas'a scumpit colosal de mult în raport cu resursele de trai ale mulțimii nevoiașe. Astăzi pâinea neagră se vinde cu 18 Lei kgr., iar cea albă cu 24 Lei kgr.

Pentru o stabilire a cauzelor răului trebuiesc luate în considerație mai multe împrejurări existente astăzi.

Improprietățile țăranilor nu s'a înfăptuit în cele mai bune condițiuni. Această improprietăți nu a creat mica gospodărie rurală, care să fie temelia mării gospodării a țării.

Pe lângă aceasta, improprietăților nu li s'a dat pe deplin puțința, de a pune în valoare terenurile, ce li s'au încredințat. Astfel, mare parte a țăranimii noastre nu are vitele de muncă necesare și nici unelte agricole de lipsă.

Toate aceste împrejurări vitrege pentru agricultură, aduc după ele criza de grâu, fapt care ocazional scumpirea pâinii.

Cele două mentalități

Cu ocazia discuției în Parlament a alegerii dela Reghin, s'a pus și chestia a două mentalități: a poetului Ardealului — dl Oct. Goga — care spune dsa că este o mentalitate bucureșteană și a partidului național, care tot după afirmațiunea dsale, ar fi budapestană.

În mentalitatea bucureșteană a dlui Oct. Goga credem cu temei. Dsa a avut de mult strânse relațiuni cu vechiul regat și s'a adaptat de timpuriu concepției franceze, despre viață și

insă, pe lângă condițiunile grele de ordin pur agricol se mai adaugă și slaba politică economică a guvernului actual.

Grâul românesc se află într'o acută concurență cu grâul din Argentina, pe piața mondială. Și de aici două consecințe logice: pe deoparte scumpete între granițele noastre și vindere pe un preț mic în caz de export.

Politică economică a guvernului, trebuie, să tindă la o intensificare agricolă. Trebuiesc aduse mașini agricole, cari să fie date în folosința țăranilor și terminată improprietățile.

Agricultura noastră să fie îndrumată spre cultura intensivă. Căci, atunci când vom avea o cultură agricolă intensivă, nu vom mai asista la tristul ipostas de a cumpăra pâinea neagră cu 18 lei Kgr., într'o țară agricolă ca a noastră.

despre cultură, care domină în România de ieri.

Insă în mentalitatea budapestană a partidului național nu credem de loc. Ardelenii știu foarte bine ce înseamnă pentru Ardeal partidul național. Acest partid este cel mai real sprijinitor al intereselor transcarpatine. Și tocmai pentru acest fapt se bucură și de adesiunea marilor mase populare ardelenesti.

Insă, regionalismul partidului național nu trebuie, să facă notă discordantă cu politica generală a țării românești. El trebuie, să se adapteze, să se coordoneze cu mersul general al acestei politici.

Și atunci dispar și cele două mentalități.

Concertul pianistului Boskoff

Martia trecută, a avut loc în sala Prefecturii locale, concertul marelui pianist, care este Boskoff.

Pianistul Boskoff a avut ocazia să demonstreze publicului clujean, înălțimea lucrărilor de mare concepție muzicală pe care le-a executat.

A scos acorduri de o distinsă estetică de sub clapele clavierului, cântând din Schubert, Glazounow, Scriabin.

În deosebi a impresionat plăcut, selectul auditor, „Caprice Viennois”, operă a pianistului Boskoff. Această lucrare care oglindește o latură a vieții vieneze, a smuls îndelung aplauzele asistenței.

La cererea publicului, d. Boskoff, a cântat din lucrările sale originale, arătând vigoarea talentului său de compozitor.

Asistența a plecat profund mișcată dela acest concert, care a constituit un adevărat eveniment muzical pentru publicul clujean.

Un liceu model

Liceul „Titu Maiorescu” din Aiud.

În Aiudul de pe valea Mureșului, cetate eminentă ungurească până în 1918. suflul cald al vieții românești a început a se infriipa cu greu. Căci, puțină poporație funcționarească care se află în acest oraș, nu avea puțința să dea o nuanță pur românească, citadelei de ieri a Maghiarilor.

Cu enorme greutate, însă, s'a înființat în acest oraș liceul românesc, care poartă numele doctrinarului culturii naționale din veacul al XIX-lea, numele marelui Titu Maiorescu.

Acest liceu se află sub conducerea poetului Ovidiu Hulea. Directorul acestui liceu, în afara preocupărilor sale literare, a depus o muncă demnă de admirat pentru fortificarea intelectuală a institutului ce conduce. Astăzi școala cea mai înaltă din Aiud are 7 clase iar în anul viitor va avea curs complet.

Pentru întărirea românismului în Aiudul înstreinat, dl Ovidiu Hulea înmănunchiază activitatea sa de director cu mișcarea publică. Astfel ține conferințe în toate împrejurările naționale festive, făcând educație națională tinerilor vârstare ce se instruesc la liceul „Titu Maiorescu”.

Ziarul „Clujul” nu are decât cuvinte de iaudă, pentru activitatea culturală ce se desfășură la liceul din Aiud, care a întrecut cu mult colegiul „Bethlen” din același oraș. Căci atât corpul profesoral, directorul Ovidiu Hulea, cât și elevii liceului „Titu Maiorescu”, demonstrează vizitatorului Aiudului o mentalitate accidentală și o conduită pur națională în toate împrejurările.

Către dnii Ingineri! A sosit hârtie fină calc și de desemn la librăria Anca.

Jubileul lui Zah. Bârsan

Inchiderea stagiunii teatrale din anul acesta, însemnează pentru publicul clujean un mare eveniment. Dl Zaharia Bârsan, directorul teatrului local, va fi sărbătorit în cadrele scenei, cu ocazia împlinirii a 25 de ani de activitate teatrală.

D. Zaharia Bârsan va fi sărbătorit mâine ca actor. Va juca cu această ocazie în Oedip Rege și va arăta încă odată marea sa înțelegere psihologică, în rolurile ce i se încredințează.

Actualul director al teatrului a făcut o frumoasă carieră de actor la București; iar astăzi conduce cu o adevărată înțelegere artistică, instituția ce are marea misiune de a ține trează conștiința culturii naționale pe aceste meleaguri.

Alături de înălțimea vederilor sale ca actor, personalitatea sărbătoritului de mâine, este caracterizată și de un suflu de inspirație poetică.

D. Zaharia Bârsan este autorul a frumoase poezii și al piesei de teatru ce va rămâne în cadrele literaturii noastre: „Trandafirii roșii“.

Studentimea la sate

Studentimea universitară a pornit spre sate. În acest scop, au scos un ziar la București, prin care să fie contactul cu pătura noastră rurală. „Curentul studentesc“, este organul menit a pune în strânsă legătură țărâna cu straturile tinere ale studentimei.

În numărul de Paști, care ne cade mână, vedem articole semnate de dnii Simeon Mehedinți, C. Rădulescu-Motru și mulți studenți. Din rândurile acestor articole se vede năzuința actuală a studentimei: *drumul spre sate, în scôpul bine legitimat de a lumina sufletele și mințile țărânelor, cu po-doaba învățăturii.*

În scopul unei intensificări culturale la sate, „Curentul studentesc“, a organizat a treia zi de Paști, o serbare național-culturală în comuna Domnești din Jud. Muscel, cu un program foarte bine întocmit și foarte variat.

Poporația rurală are nevoie de lumina slovelor cărții. Și cel mai activ propovăduitor al învățăturii la sate trebuie să fie studentul.

Dealtfel avem știri îmbucurătoare în acest sens din toate unghiurile țării. În vacanța de Paști ce s'a scurs, studenții au organizat serbări și conferințe pe întreg cuprinsul României-Mari.

Și tocmai aceasta este adevărata chemare publică a studentului: *de a duce lumină în straturile întunecate ale țărânelor.*

Publicație.

Rezultatul licitației din 5 Aprilie a. c. nefiind corespunzător se publică nou concurs pentru darea în întreprindere a lucrărilor de restaurare la biserică noastră, ce se va ținea Duminică la 10 Mai a. c. oarele 11 a. m. în cancelaria parohială.

Feleac la 1 Mai 1925.

Gregoriu Mazian Nicolae Nicoară
prim curator, paroh.

— Cu ocazia pelerinajului la Roma al catolicilor din România se pune la îndemâna pelerinilor o „călăuză“ a drumului pe care cei interesați o pot comanda depe acum la librăria Anca Cluj. Lei 30.

Știri muzicale.

De curând ziarele vieneză ne-aduc îmbucurătoarea veste că o româncă, Dșoara Constanța Bădescu, fiica medicului General Dr. Bădescu din Cluj, cu prilejul debutului ei în povestirile lui Hoffmann, a atras atențiunea cunoscătorilor în ale muziceii.

Iată spre pildă ce spune criticul muzical al răspânditului „Neues Wiener-Journal“:

„Printre forțele muzicale cu o remarcabilă școală înaltă, impuse cu ocazia reprezentării poveștilor lui Hoffmann, trebuie relevată și Constanța Bădescu, o cântăreață de coloratură și aleasă nobilitate a vocii, cu o tehnică dibace și o deosebită exprimare a sunetelor înalte.

Dșoara Constanța Bădescu, o tânără artistă e și talentă pianistă. Cjuzul o cunoaște ca atare și așteaptă ca în curând să se manifeste și ca mare cântăreață pe scena Operei Române.

Nr. 37—1925.

Licitație

Comitetul parohiei ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc, județul Cojocna, dă în întreprindere în cale de licitație publică lucrările de construire ale unei noi biserici și invită pe antreprenorii cu calificare cerută pentru clădiri publice, cari doresc a lua parte la aceasta licitație ca până în ziua de 17 Maiu a. c. ora 12 a. m. să-și înainteze ofertele în scris sigilate și provăzute cu vadiu de 50.000 lei în numerar, în hârtii de valoare ori bilete de bancă acceptabile, la comitetul parohial din Mănăsturul-Unguresc. Licitația se va ține în aceeași zi la 3 ore p. m. vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Comuna bisericească prestează întreg materialul de peatră, 40 metri cub. lemn nefasonat, iar 40 metri cub. lemn fasonat.

Planurile, proiectul de deviz în alb și condițiile speciale pentru executarea lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții de ofert, pe acela dintre minusoferenții, care va prezenta mai multă garanție de soliditate, cu adăușul, că materialul oferit de comuna bisericească, aflându-se corespunzător, întreprinzătorul este obligat a-l primi în prețul din devizul statorit.

Pentru participarea la licitație spese nu se lichidează reflectanților.

Mănăsturul-Unguresc, la 27 Aprilie 1925.

Alexandru Boeriu Ioan Urs
paroh președinte, epitrop prim.
Văzut: Aurel Muntean
protopop.

În atenția femeilor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

• Femei! „Cartea Moșelor“ cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

• Imprimare pentru Secretari la librăria Anca.

• Diferite Icoane sfinte și altele la librăria Anca.

Informațiuni

— Dna Angela Ionescu-Dragnea, profesoară la școală normală de fete din Cluj, a dat în ziua de 26 Aprilie a. c., un frumos concert în Aiud, cântând din compozitorii clasici și români. Concertul amintit a fost o frumoasă sărbătoare națională, deoarece a avut loc în sala liceului din localitate, cu care ocazie au convenit în cadrele unei distinse festivități muzicale elementul românesc și cel minoritar.

— D. Heriot, fost premier al republicii franceze, a fost ales președinte al Camerii.

— „Sentinela Română“ va fi titlul noii gazete săptămânale ce va apare la Cernăuți.

— Pelerinii catolici se vor întâlni în ziua de 19 Maiu la Timișoara de unde în după amiaza aceleiași zi vor porni spre Roma.

— Hindenburg a fost proclamat ales de Președinte al Republicii Germane cu 14.650.000 voturi, față de Marx care a obținut 13.750.000 voturi.

— Procesul studentului Corneliu Zelea-Codreanu se va judeca tot la Focșani în luna Maiu.

— D. Iuliu Florea a fost ales senator în circumscripția Ciucului, fiind candidat al guvernului.

— Asociația patronilor și marilor industriași din Cluj convoacă pe membrii săi în ședință extraordinară în localul Asociației, Marți 5 Maiu a. c.

Nou! Advocați, Magistrați, Studenți **Nou!**
în drept

A apărut

în Editura Librăriei A. Anca Cluj
Procedura Civilă

în vigoare astăzi în Ardeal și este datorită
Dlui Dr. Tudor Moisil avocat Cluj.

Tot aici se află și 1 expl. Lei 200. plus 10 Lei porto.
alte cărți juridice.

A apărut în editura Librăriei
Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele
Piese teatrale
cele mai bune pentru sărbări școlare
și populare.

Teatre Poporale:

- „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 20—
- „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țințariu — 15—
- „Gura Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — 20—
- „Dușmanii“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15—
- „Pentru patrie“ (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — 15—
- „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țințariu — 15—
- „Puiu Codrului“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — 20—
- „Nevasta mea fie îngeri ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15—
- „Domnul Primar“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — 20—
- „Măestrul Caproni“ (comedie într'un act) de Nic. Țințariu — 15—
- „Infumuratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavarona — 20—
- „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20—
- „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky — 15—
- „În calea dușmanului“ din 1848 (într'un act) de Simeon Rusu — 10—
- „Doine și Chiuituri“ adunate din gura poporului de „Siminic“ — 15—
- „Vrea mama să mă'nsoare...“ monolog de Siminic — 6—

Cărți preotești:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Geț — 25—
 - „Predici la Morț“ de prot. I. Marga — 45—
 - „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga — 20—
 - „Păstorul sufleteș“ (I—VI. vol.) Icoane sfinte diferite mărimi — 120—
 - Icoane sfinte diferite mărimi — 200—
- Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.

Diferite:

- „Intma mea“ (cântece populare) — 15—
- „Imnuri Românești“ (cântece naționale) — 10—
- „Ecouri“ de Traian Dumbrava — 5—
- „Umoristice“ (Glume) de Costi — 15—
- „Versuri din Răsboi“ (poezii populare) — 10—
- „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15—
- „Imnul Studentesc Creștin“ pentru Pian și voce — 15—
- „Căldindare“ cărți cu târgurile — 10—40 Lei
- „Dicționar“ român-maghiar — 5—
- „Carte de visuri“ — 20—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5—
- Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20—
- „La izvoarele vieții“ de M. Velea — 10—
- „Pentru Macedonia“ imperativul nostru național de M. Dragnea — 10—
- Scrișori de iubire de după mai mulți autori — 10—
- „Aventurile fantastice“ ale lui Willyams Gotthard roman — 10—
- „Nenorociții“ (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8—
- „Trepeticul“ (expl. semnelor) — 3—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6—
- Vezi ce face beutura dracului — 8—

Cărți școlare:

- A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20—
- Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30—
- Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- „Iuliu Caesar de bello Gallico“ manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35—
- „Lecții de limba română“ de prof. Murășan — 25—

Medicale.

- „Cartea Moșelor“ de Dr. Gregoriu pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine — 150—